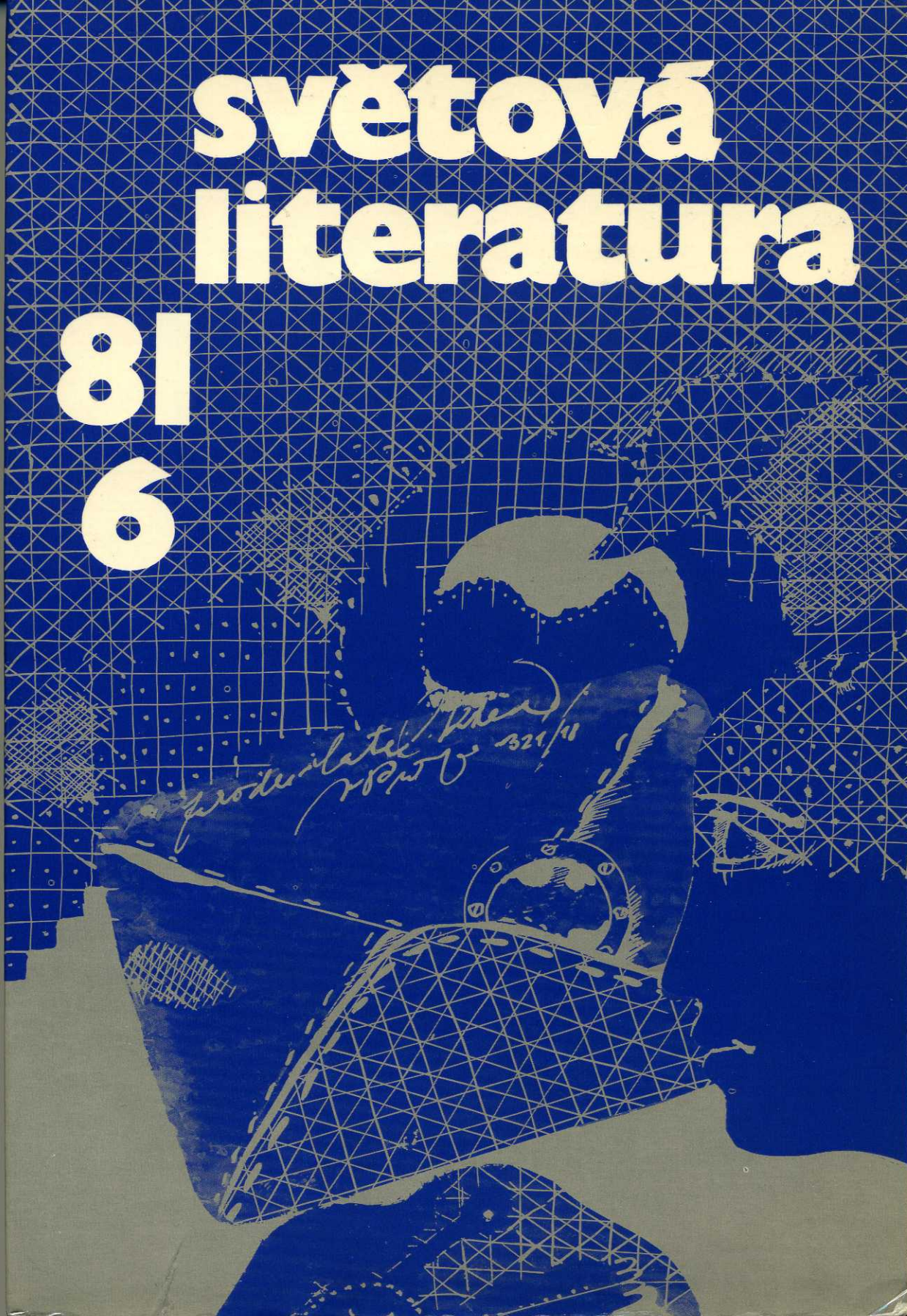

světová literatura

81
6

na druhé už po desítky let jdou vcelku dosti rozdílnými cestami. Dělí je dnes jazykové zvláštnosti, dělí je písmo, ale hlavně je dělí převládající literární metoda i tematika. Současně však pouta mezi oběma jsou stále dosti pevná, hlavně v poezii; je to pochopitelné: jazyk poezie stále ještě spjaté s klasickou tvorbou je srozumitelný na obou stranách a jak v Tádžikistánu, tak v Íránu se hrdě hlásí jako dědici klasických velikánů a snaží se z nich brát to nejlepší.

Žále či Žóla, jak zní její jméno u tádžických přátel poezie (a těch je velmi mnoho), patří dnes aspoň z poloviny do řady tádžických básnířek. Tádžici s ní počítají, hovoří o ní ve svých syntézách nové poezie, hodnotí její dílo a mají ji velmi rádi. Ona žije jejich problémy a reaguje na jejich potřeby. Dnes je právě tak tádžická jako íránská básnířka.

J. B.

با سلام و احترام
ج. ب.

Žále

ŽÁLE

ČEHO SE BOJÍM

Ptáš se, zda a čeho prý se bojím?

Obchodníků se svědomím, s nečistými úmysly,

těch se bojím.

Člověka, jenž hrubý je a má zvířecí způsoby,

vždy se bojím.

Hromů, které nesou hrůzu, nocí v houštinách,
těch se bojím.

Strážním jsem už přivykla,
však ze strážní, které v duši vkoření se, z těch mám strach,
těch se bojím.

Nevím, proč se bojím mrtvých,
proč se bojím zhaslých očí,
očí, které bez duše jsou jenom jako sklo,
těch se bojím.

Bojím se i aby děcko, nebo poupě nezvadlo,
slzí matek, co jich v celém širém světě vyteklo
vždy se bojím.

Chceš říci:
Cožpak ten básník naděje a svobody
může být tak bojácný?
Ano!

Vždy, všeho a každého,
kdo bytí hrozí zničením,
vždy se bojím.

A tesklivosti loučení,
nesmírně se bojím.

KÁCEJÍCÍMU MODLY

Bratře! Jaké to v tobě je zlověstné mlčení!
Mlčení pevnosti dobyté,
mlčení hrobky zakryté,
dovol mi,
do zrcadla běž se na sebe podívat,
pohleď, jsi stále ten nebojácný buřič,
či už jím nejsi snad?

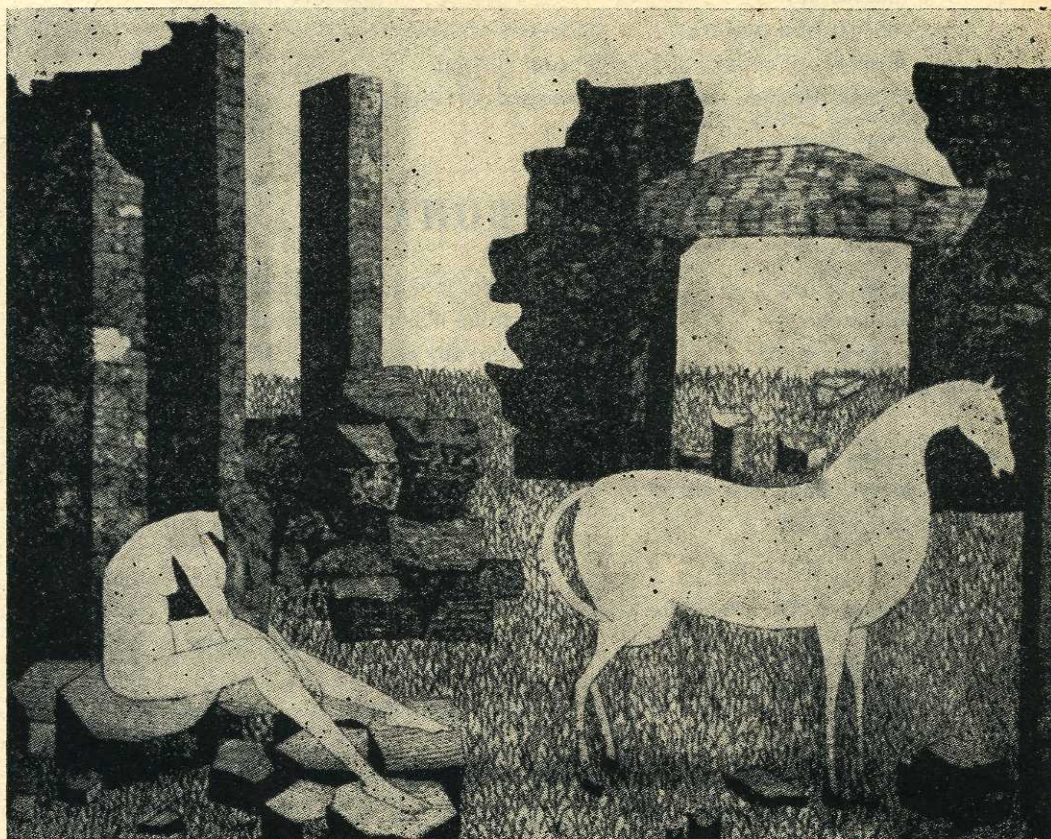
Za úsvitu jezdci kácející modly vyrazili,
aby od základu obrovský idol vyvrátili,
modle jako hora Damávand, k zemi přibité,
zasadili mnohé rány, nepadla však, stála,
těžká modla,
o sloupy svých modlářů se plně opírala . . .

V tom boji, vím,
tisíce mužů v prach padlo jak listí na podzim,
k události došlo, svět touhy po událostech pln je vždy a všady,
zůstal jsi naživu, padli však tví spolubojovníci z barikády . . .

Nechybils, jsi bořitel model,
nastala doba jejich kácení.
Místo bohů vesmírné koráby nastoupily,
aby si nikdy už žádné modly božské nároky nečinily,
ani na zemi ani na nebi,
usmívají-li se do tváří lidem v rozdychtění,
napřahují-li svou ruku k políbení.

Polibek — ponížení,
je-li modla ze zlata,
je-li modla krásná, dojatá . . .
I moderní modla, přeje-li cestě mé revoluce,
zůstává modlou a smysl modly nezměnila.

Někdo, kdo neví, že modla nikdy revoluci nedělá,
sám zvolí cíl: aby se každá modla skácela.
Je třeba tvrdého boje odvážných bořitelů model,
aby modlářství i modly svrhli ze základů a docela.

Derachšande Zaimi: Kompozice

SLAVÍK

Proč říkají o slavíku, že milencem růží je?
Slavík jen slavíčí tlukot zplna srdce miluje.
Do krásného slavíčka zamilován bývá,
jenž nad jarní lučinou s ním létá odjakživa.
Zítřka o shledání blízkých v klínu zahrady
jen pro něho v stinném křoví svoji píseň zpívá.
Jestliže se slavík s růží na záhoně shledali,
aby její polibky zobáčku vůni dávaly,
jeho hlas se vonným stane, sladce zvoní,
jeho tajemství a žádost rovněž voní.
V stinných křovích růží staví

hnízdno bez váhání,

aby stovkou písní slavil

svoje milování,

aby snesl vajíčko,
jehož květy z perleti
jak lastury
náručí jsou ptáčeti.

Proč říkají o slavíku, že milencem růží je?
Slavík přec jen rod slavíků zplna srdce miluje.

PTAL SES, ZDA VZÝVÁM BOHA

Vzývám boha země svého,
plameny srdce ohnivého,
pochodeň lásky nitra svého,
která ti září ze srdce i očí.

Věřím v sílu člověka,
jenž na perutích myšlenek, dnes, zítřka,
osidluje již na tisíce hvězd.

Toho, jenž s úsilím a vášní svého nitra
vzpíná hlavu až k mléčné dráze.
Tam, aby sebe dostal tam,
kde místo boha vládl by si sám.

Vzývám boha země svého,
plameny srdce ohnivého,
pochodeň lásky nitra tvého,
která ti září ze srdce i očí.

ZA STO LET

Za sto let

bude zas zář slunce zlatistá

každé ráno zjasňovat tvář země líbeznou,

za sto let

zavlažená pole pokojná

z místa na březích řek se nepohnou.

Za sto let

opět, jak již jaro zná,
v zahradách a lukách květy rozkvetou,
jak mladých láska svobodná.

Za sto let

snad už žádných vězňů nebude,
zem žebráky i chudé pozbude.
Člověk, jenž teď k Měsíci létá stále
kurýrem bude na hlavní galaktické transverzále
s jinou nadějí pro celý svět . . .

Za sto let

ani stopa nezůstane po mně,
radosti i žaly zmizí nepřítomně.

Za sto let

každý okamžik sto dětí spatří nový věk,
z dálky líbám jejich kolébky
a nic není krásnější
nad tento polibek.

Z tádžičtiny přeložil Jiří Bečka
Volně doprovázeno ukázkami tádžického
a perského výtvarného umění

Žarko Petan: AFORISMY PŘES KULTURU

Psal pro příští generace, ale o honoráře upomínal redaktory své vlastní generace.

Setkají-li se na jevišti dva vynikající herci, změní svůj dialog ve dva monology.

Leckdo začne psát jen proto, že nedovedl včas promluvit.

Na kulturním poli je úroda tím menší, čím víc je na něm hnoje.